

СВЕТСКИ ДАН БОРБЕ ПРОТИВ ХИВ/АИДС-а

1. децембар 2009. године
Медија центар, Теразије 3

Говорници :

- Проф. др Томица Милосављевић, министар здравља,
- Др Тања Кнежевић, директорка Института за јавно здравље Србије,
- Јудит Рајхенберг, председница Тематске групе Уједињених нација за ХИВ/АИДС,
- Мики Дамјановић, глумец,
- Борис Ковачић, особа која живи са ХИВ-ом, НВО Став +

Према проценама Светске здравствене организације и УНАИДС-а број људи који живе са са ХИВ-ом у свету данас износи 33.4 милиона, од којих је више од 2 милиона деце млађе од 15 година. Од 1981. године када је први пут препозната као нова болест, сида је усрмила 25 милиона људи. Само прошле године од ове болести је умрло скоро два милиона људи и забележено је 2,7 милиона новоинфицираних особа.

Добра вест је, да се овај осмогодишњи тренд пораста новоинфицираних ХИВ-ом ове године у свету зауставио, чак смањио за 17% и да је у многим земљама, према подацима УНАИДС-а, број случајева ХИВ-а међу младима опада захваљујући успешном спровођењу превентивних активности.

ХИВ епидемија у региону централне Европе, где се налази и наша земља и даље се карактерише ниском преваленцијом и стабилношћу, премда се уочава пораст сексуалне трансмисије у многим земаљама. Скоро петина (19%) новодијагностикованих ХИВ позитивних особа у 2008. години су били млади узраста 15-24 године, а 22% су биле особе женског пола.

Према подацима Института за јавно здравље Србије у нашој земљи је од 1985. закључно са 20.11.2009. године званично регистровано 2 414 HIV позитивних особа, од којих су 1 472 особе оболеле од сиде, (61% свих ХИВ позитивних особа), док је 962 особе умрло од сиде (65% свих оболелих од сиде). Доминира груписање регистрованих ХИВ позитивних особа на подручју града Београда (скоро 80%), који

Министарство здравља Републике Србије

Адреса: Немањина 22-26, Београд   Тел: +381 11 2656 477   Факс: +381 11 3616 632
E-mail: vesti@zdravlje.gov.rs   Web-site: www.zdravlje.gov.rs

МАТЕРИЈАЛ ЗА НОВИНАРЕ

Београд, 1.12.2009.

као и свака метропола има више заступљено ризично понашање, али и највећи број тестирања се реализује управо у Београду.

Закључно са новембром 2009. године у Србији 1 382 особе живи са HIV-ом. Процењена преваленција HIV инфекције крајем 2009. године у популацији узраста 15 - 49 година је мања од 0,1%, односно процене говоре да у Србији са ХИВ-ом живи највише 3 000 особа.

Након континуираног пораста регистрованих особа са сидом, од 1999. године се запажа постепено опадање броја оболелих, с проценом да ће се тај тренд задржати и током наредног периода. Такође, од 1997. године се региструје и континуиран пад броја умрлих, с тим да је 2007. године регистровано најмање умрлих лица од сиде. Пад оболевања и умирања од сиде највероватније је резултат примене терапије (НААРТ) која је од 1997. године доступна и бесплатна и код нас.

Број инфицираних ХИВ-ом, као и оболелих и умрлих од сиде, мушкараца је троструко већи у односу на жене.

Премда је епидемиолошка ситуација у Србији уобичајена, оно што забрињава је пораст учешћа сексуалног пута преноса ХИВ-а. Током 2009. године у Републици Србији је новодијагностиковано 97 ХИВ позитивних особа, 36 особа оболелих од сиде, док је регистровано 17 особа умрлих од сиде и 2 особе умрле са ХИВ-ом.

У борби против ХИВа у Србије се у претходним годинма ради се на више нивоа. Од фебруара 2005. године Србија примењује Националну стратегију за борбу против ХИВ/сиде, а од 2006. године постоји и посебна Канцеларија, при Институту за јавно здравље Србије, која се бави овом проблематиком на националном нивоу. У 23 града у Србији, при институтима/заводима за јавно здравље грађанима је омогућено да се бесплатно и анонимно, уз адекватно саветовање, тестирају на ХИВ. Терапија и лечење су доступни свима који живе са ХИВ-ом, и у потпуности су финансирани средствима Републичког завода за здравствено осигурање. Данас се оболели од сиде у Србији могу, осим у Београду, лечити и у Нишу, Новом Саду и Крагујевцу.

Глобални фонд за борбу против сиде, туберкулозе и маларије у Републици Србији је у претходне две године одобрио два петогодишња пројекта у укупном износу од око

Министарство здравља Републике Србије

Адреса: Немањина 22-26, Београд   Тел: +381 11 2656 477   Факс: +381 11 3616 632
E-mail: vesti@zdravlje.gov.rs   Web-site: www.zdravlje.gov.rs

20 милиона евра за борбу против ХИВ/сиде. Први пројекат спроводи Министарство здравља, а други Министарство здравља у сарадњи са невладином организацијом Омладина ЈАЗАС-а. Пројекти ће трајати до 2014. године.

Активности на овим пројектима се спроводе кроз више од 50 организација, како невладиних, тако и државних институција, у 26 градова у Србији, и то у: Суботици, Вршцу, Зрењанину, Новом Саду, Сомбору, Сремској Митровици, Панчеву, Беочину, Смедереву, Белој Цркви, Београду, Шабцу, Лозници, Ваљеву, Краљеву, Крагујевцу, Чачку, Новом Пазару, Нишу, Лесковцу, Врању, Крушевцу, Пожаревцу, Зајечару, Бору и Ужицу.

Кроз пројекат су до сада одржана 82 тренинга на којима је учествовало 1750 особа, спроведена су истраживања међу групама под повећаним ризиком од ХИВ-а, набавља се опрема, тестови, кондоми; адаптирано је VI одељење Инфективне клинике у Београду, а набављена је и опрема за одељења у Нишу, Крагујевцу и Новом Саду. У току су и друге активности, међу којима је и увођење софтвера за унапређење квалитета пружања услуга особама које живе са ХИВ-ом у Србији.

Борба против ХИВ/сиде је пример мултисекторске сарадње која поред Министарства здравља укључује и друга министарства, агенције Уједињених нација, међународне, невладине и верске организације, здравствене институције као и казнено-поправне заводе и домове за децу лишену родитељског старања јер је, што је битно да напоменемо, ХИВ више од здравственог проблема.

Слоган под којим се ове године обележава 1. децембар, код нас, је ***„Повежи се сигурно. Заштити љубав. Користи кондом“***.